

ཧ་མདོ་རེབ་གོང་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་སྒྲོན་ལམ་

ཆེན་མའི་སྐབས་ཀྱི་ནང་ཆོས་ངོ་སྤྲོད།

ཐེངས་བཞི་པ།

ཕྱི་ལོ་ཉིས་སྟོང་བཙུ་ལྔ་ལོའི་བོད་རྒྱ་དང་པོའི་ཆོས་བརྩམས་ཉིན།

《དལ་འབྱུང་གྱི་མི་ལུས་ངོ་སྤྲོད།》

རིང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཞིན་ཆེན་པོ་དགེ་སྤྲོད་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་འཕེལ།

ད་ཐེངས་རིང་བོ་དགོན་པའི་དམངས་གཙོ་དོ་དམ་ཁྱུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གིས་ཕན་ལ་ནང་ཆོས་སྐྱོར་ནས་
དམངས་ཆོགས་ལ་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་བཀོད་སྒྲིག་གནང་སང་། དེད་ནས་ཁོང་རྣམ་པའི་བཀའ་མ་
སྒྲིག་ཅམ་དུ་ཆོ་འཕྲུལ་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཆོས་བརྒྱ་གསུམ་གྱི་ཉིན་འདིར་དལ་འབྱུང་གྱི་ཆོས་སྐྱོར་དང་མི་
ཆོས་གཙང་མ་བརྒྱ་དྲུག་གི་ངོ་སྤྲོད་མདོར་བཟུས་ཞིག་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན། ང་ཆོ་སྟོན་པ་ཤྲུག་ཕུབ་པར་སྐྱབས་འགོ་བྱེད་
མཁན་ཞིག་དང་། ཁོང་གི་ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་ཞིག་དུ་ཆགས་ཡོད། ཡིན་ནའང་།
ནམ་རྒྱུན་གྱི་དམ་ཆོས་སྐྱབ་ཚུལ་ལ་བལྟས་ན། དད་པ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་དང་ཡིད་ཆོམ་
ནས་ཞལ་འདོན་དང་གཟུངས་ཐུགས་འདྲ་བཟང་ནས་སྤྲོད་ཀྱིན་ཡོད། དད་པ་ངོ་མ་ནི། དེ་ཅམ་ཞིག་མིན་པར་
ཟབ་མོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཐོག་ནས་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་

ཚུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ཆ་ཚང་ལ་མ་ཞོར་བ་ཞིག་བཀའ་ཞེ་སྟོང་གསུམ་ལས་ཐོན་ཡོད་པས། དགེ་བའི་བཤེས་
 གཉེན་བསྟན་ནས་བྱང་ཚས་དེ་རྣམས་གང་ལ་གང་འཚམས་ཞིག་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བའི་ཐོག་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་
 སྦྱོར་བའི་དད་པ་སྤུས་གཙང་ཞིག་ཡིན་དགོས། རྒྱ་མཚན་མ་མཐོང་བར་སོ་སོའི་པ་མེས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་གོམས་
 གཤེས་ལྟ་བུའི་ཐོག་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་སྦྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཆོས་ལ་སྦྱབས་སུ་མཆིའོ། །དགེ་འདུན་ལ་སྦྱབས་སུ་
 མཆིའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ཙམ་གྱི་དད་པ་དེ་བརྟན་པོ་དང་དམ་ཚིག་སྦྱབ་པ་ལ་སྦྱབས་ཆེན་པོ་ཞིག་མི་འོང་། དད་
 པ་འདིའི་རིགས་ནི་གོམས་སྟོལ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ནས་ཁ་ཙམ་ཆོག་ཙམ་དུ་ལུས་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་དུས་རབས་
 འདིའི་ནང་སྤེབས་ཀྱིན་ཡོད་པ་འདི་ང་ཆོས་ཤེས་དགོས་ལ་ཞིབ་ཏུ་བསམ་སྟོག་ཏོང་དགོས་པའི་གནད་འགག་
 ཅིག་རེད་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སེར་སྦྱ་གན་གཞོན་པོ་མ་མེད་པར་ཆོས་ལ་སྦྱོབ་སྦྱང་བྱས་ཏེ། དད་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 གྲོགས་དང་བཅས་པ་ཞིག་དང་། སྤྱིང་རྗེ་དང་ལྷག་བསམ་སོགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་གྲོགས་ཅན་དུ་འགྲོ་བར་འབད་
 བཙོན་བྱེད་དགོས། དད་པ་དང་ཤེས་རབ་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་ནས་ཆོས་སྦྱབ་ན་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཞིག་
 འབྱུང་བ་ཐེ་ཆོམ་མེད། ནང་ཆོས་ལ་སྦྱོབ་སྦྱང་བྱས་ཏེ། བསམ་སྟོག་ཡང་ཡང་བཏང་། མིའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་རུས་པ་
 ཚད་དམའ་རིམ་ནས་ཚད་མཐོན་པོར་ཕྱིན་པའི་ཐོག་ནས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཉམས་ལེན་དུ་སྦྱོར་རྒྱུ་དེ་ཆོས་
 ཀྱི་འགྲོ་སྤངས་ཡིན་པ་ལས། ང་རང་ཆོའི་མི་ཆོ་གནས་ཚུལ་འཆོ་བ་དངོས་དང་མ་འདྲེས་པའི་དག་ཞིང་དང་།
 དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་ཞེས་མི་མངོན་པའི་དབྱིངས་ཤིག་ཏུ་བསམས་ཏེ་སྦྱབས་སུ་མཆི་ཟེར་ནས་དད་པ་བྱེད་
 རྒྱ་གཅིག་བྱ་དང་སྟོན་ལམ་རྒྱག་རྒྱ་ཙམ་ཞིག་རྩ་བ་མེན་ནོ། །

དལ་བ་བརྒྱད་བཤད་པ།

དལ་བ་ནི། ཆོས་བྱེད་པ་ལ་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་དོན་ཡིན། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ནི། བཤེས་སྤྱིངས་ལས།
 ལོག་པར་ལྟ་བ་འཛིན་དང་དུད་འགྲོ་ཉིད། ཡི་དཀའ་ཉིད་དང་དཔྱལ་བར་སྦྱོབ་དང་། རྒྱལ་བའི་བཀའ་མེད་
 པ་དང་མཐའ་འཁོབ་ཏུ། ལྷ་སྟོར་སྦྱོས་དང་སྦྱོར་ཞིང་སྤྱགས་པ་ཉིད། ཆོ་རིང་ལྟ་ཉིད་གང་ཡང་བྱང་བར་
 བྱེ། སྦྱོབ་ཞེས་བགྱི་མི་ཁོམ་སྟོན་བརྒྱད་པོ། །དེ་དག་དང་བྲལ་ཁོམ་པ་རྟེན་ནས་བྱེ། སྦྱོབ་སྟོག་པའི་སྤང་དུ་
 འབད་པར་མཛོད། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མི་མ་ཡིན་པའི་མི་ཁོམ་པ་བཞི་དང་མིའི་མི་ཁོམ་པ་བཞིའོ། །

མི་མ་ཡིན་པའི་མི་ཁོམ་པ་བཞི་བཤད་པ།

༡ དཔྱལ་བ་ནི། ཆ་གང་གི་སྤྱག་བསྐལ་ཆེ་བས་དམ་ཚིག་སྦྱབ་པར་མི་ཁོམ་སྟེ། རང་ཅག་ད་ལྟ་དཔྱལ་བར་སྦྱོས་

ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་ཆ་དཔུལ་བརྒྱད་དང་གང་དཔུལ་བརྒྱད་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྤྱད་བཟུལ་དག་གིས་རྒྱན་
རིང་བར་མནར་བར་འགྱུར། དེས་ན་ཆོས་བྱེད་པ་ལྟ་ཞོག དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཙམ་གྱི་སྒྲ་
ཡང་མི་ཐོས་པའི་ཁར། སྤྱད་བཟུལ་འབའ་ཞིག་ཡིད་ལ་བརྟགས་ནས་སྒྲིབ་སྤྱད་ལས་མི་འོང་བས་དམ་པའི་ཆོས་
ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་སྒྱུབ་མི་འོང་། དེ་འདྲར་མ་སྐྱེས་པ་འདི་ཁྱད་ཆོས་དང་པོ་ཡིན།

༡ ཡི་དྲགས་སུ་སྐྱེས་ན་ནི། བཤེས་སྒོམ་ཆེ་བས་ཆོས་བྱེད་དུ་མི་ཁོམ་ལྟེ། དཔེར་ན། རང་ཅག་གི་ན་ཏུ་བཤེས་ཤིང་
ལྟོགས་པ་ཞིག་གི་སྐབས་སུ་སྒྲ་སྤྱད་དགོ་བཤེས་འགའ་ཞིག་གིས་ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་སྒྱུབ་བྱེད་པར་བསྐྱེད་
ལྟགས་བཏང་ཡང་། བཟའ་བཏུང་དོན་གཉེར་གཤམ་ཆེན་བྱེད་པ་ལས་ཆོས་སྒྱུབ་རྒྱུར་མི་ཁོམ་པ་བཞིན་ཡིན། དེ་
འདྲའི་ཡི་དྲགས་སུ་མ་སྐྱེས་པ་འདི་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་པ་ཡིན།

༡ དུད་འགྲོར་སྐྱེས་ན་ནི། སྐོན་ཞིང་གཏི་ལྷག་པས་ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་སྒྱུབ་གང་ཡང་བྱེད་པར་མི་ཁོམ་ལྟེ།
དཔེར་ན། ང་ཆོའི་མིག་གི་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་བྱི་དང་བོང་བྱ་སོགས་ལ་མ་ཁེ་ཆར་གཅིག་བབས་བའི་རུས་པ་
མེད། ཆོས་ལ་གོ་ཆོར་དེ་བས་ཀྱང་མེད། ཐ་ན་ཀ་ལྟ་བུའི་ཡི་གེ་གཅིག་ཀྱང་མི་ཤེས་ན། ཆོས་དང་རིག་གནས་
གཞན་ག་ནས་ཤེས། དེ་བཞིན་དུ་དུད་འགྲོའི་རིགས་སོ་སོ་རང་རང་གི་སྤྱད་བཟུལ་གྱིས་མནར་ནས་ཆོས་ལ་
ཐོས་བསམ་སྒོམ་སྒྱུབ་བྱེད་དུ་མི་ཁོམ་པས་ང་ཆོ་ད་ལྟ་དེ་དག་ཏུ་མ་སྐྱེས་པ་ནི་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་པ་ཡིན།

༤ ལྟ་ཆེ་རིང་བོ་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གཟུགས་མེད་དང་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་
གཅིག་ན་ཡོད་ཅིང་། དེར་དང་པོར་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་ཆེ་ལྟར་སྐྱེས་སོང་སྟམ་པ་དང་མཐར་འཁེབས་པའི་ཆེ་ལྟ་
ལས་ཆེ་འཕོ་བར་འདུག་སྟམ་པ་ཙམ་གྱི་འདུ་ཤེས་ལས་ང་ཆོ་གཉིད་ལོག་པ་བཞིན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འབྱམས་
ཤིང་གཡེངས་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མི་ཡོང་བར་
ཆོ་འཕོས་ཏེ་འགྲོ། གཞན་འདོད་ལྟའི་རིགས་རྣམས་ཀྱང་དགོ་བའི་བག་ཆགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་འགའ་ཤས་ཤིག་
མ་གཏོགས་པལ་ཆེར་དུས་རྟག་ཏུ་འདོད་པས་གཡེངས་ནས་ཆོས་མི་འོང་། དཔེར་ན། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་
པའི་སྤྱི་ཆོགས་ཆེན་པོ་འདིའི་ནང་དུ་སེམས་ཁྲལ་དང་། འདོད་དོན་མ་འགྲུབ་པས་སྒོ་པམ་པ། ཡིད་མ་ཆོམ་པ།
སེམས་མ་སྐྱིད་པ། རྒྱུ་བ་དང་ཁུམ་པའི་སྤྱད་བཟུལ་སྤྱོད་ཆོགས་ཁྲལ་བརྒྱལ་ཆེ་བའི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་ཆད་གཞི་
འདིའི་འོག་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་སྒྱུབ་བྱེད་པར་མི་ཁོམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་ཆེ་རིང་བོར་མ་སྐྱེས་པ་
འདི་ཁྱད་ཆོས་བཞི་བ་ཡིན།

མིའི་མི་ཁོས་པ་བཞི་བཤད་པ།

༡ ལྷ་ལྷོར་སྐྱེས་པ་ནི། ལྷ་བས་འདིར་ལྷ་ལྷོ་ནི་སྒང་དོར་ལ་ཚོངས་པའི་མི་སྐྱེན་པར་གོ་དགོས། ཕལ་སྐད་དུ་ལྷ་སེ་
ལྷོས་སེ་ཟེར་བའང་འདིའི་ཕྱོགས་སུ་ཉེ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་རང་རེ་ནམས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་མིན་པ་འདི་བྱད་ཆོས་དང་
པོ་ཡིན།

༢ དབང་བོ་མ་ཚང་བར་སྐྱེས་པ་ནི། རྩ་བ་སོགས་དབང་བོ་མི་ཚང་ཞིང་མི་སྐྱེན་སྐྱགས་ཅན་དུ་སྐྱེས་པའོ།
འདིའི་སྐྱེན་པ་ནི་ཡིད་དབང་ལ་སྐྱོན་ཞུགས་པ་དང་སྐྱགས་པ་ནི་ངག་ལ་སྐྱོན་ཞུགས་པར་གོ་དགོས། ཡུལ་
དབུས་སུ་སྐྱེས་ཀྱང་སྒོ་རིག་མི་གསལ་བའི་སྐྱེན་པ་དང་ངག་མི་འཁྲོལ་བའི་སྐྱགས་པར་སྐྱེས་ན་ནི་ཆོས་སྟོན་པ་
པོ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས། དེ་སྐྱབ་པའི་གྲོགས་བཟང་པོ་ཇི་འདྲ་ཞིག་དང་འཕྲད་ཀྱང་པན་འབྲས་ལེགས་པོ་
ཞིག་མི་འོང་། ད་ལྟ་དེ་འདྲར་མ་སོང་བ་ནི་བྱད་ཆོས་གཉིས་པ་ཡིན།

༣ ལོག་ལྟ་ཅན་ནི། སྤྱིར་ན་ལོག་ལྟ་ནི་གཞིའི་གནས་ཚུལ་ལྟར་མི་འཛིན་པར་སྒྲོ་འདྲོགས་པའམ་སྐྱར་བ་
འདེབས་པ་གང་རུང་དུ་ལྟ་སྟངས་འཛིན་པའི་བསམ་སྒྲོ་ཞིག་ལ་བཤད་ཆོག་སྟེ། སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་གཞུང་
ནང་ལ་ལོག་ལྟ་ལ་སྒྲོ་འདྲོགས་ཀྱི་ལོག་ལྟ་དང་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ལོག་ལྟ་གཉིས་བཤད་ཡོད། འོ་ན་སྒྲོ་འདྲོགས་
དང་སྐྱར་འདེབས་ཞེས་པ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་ཡོད་པ་ཞིག་མེད་པར་འདོད་
པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ལོག་ལྟ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཡང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་མེད་པ་ཞིག་
ཡོད་པར་འདོད་ན་དེ་ནམ་རྟོག་གིས་སྒྲོ་བཏགས་པ་འབའ་ཞིག་གམ་ནམ་རྟོག་གིས་བཀོད་སྤྱིག་ཅམ་ཡིན་པར་
བརྟེན། དེ་ལ་སྒྲོ་འདྲོགས་ཀྱི་ལོག་ལྟ་ཞེས་བརྗོད། ལོག་ལྟས་འཛིན་ཚུལ་འདི་ལ་ཚད་རིམ་མི་འདྲ་བའི་རིགས་
མང་པོ་ཡོད་དོ། །ལས་འབྲས་མེད་པར་ལྟ་བའི་ལོག་ལྟ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་མེད་པར་
ལྟ་བའི་ལོག་ལྟ། སྐྱེ་བ་ལྷ་ཕྱི་མེད་པར་ལྟ་བའི་ལོག་ལྟ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་རྟག་པར་ལྟ་བའི་ལོག་ལྟ། ཟག་
བཅས་ཐམས་ཅད་བདེ་བར་ལྟ་བའི་ལོག་ལྟ། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་དུ་ལྟ་བའི་ལོག་ལྟ། ཟུང་འདས་ཐོབ་པ་
མེད་པར་ལྟ་བའི་ལོག་ལྟ་སོགས་ཡོད། ལྷ་བས་འདིའི་ལོག་ལྟ་ལ་དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་བཞག་ཆོག་སྟེ། ལོག་
ལྟ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ལ་འཇུག་པའི་གོགས་ཆེ་ཤོས་ཡིན། དཔེར་ན། དབང་བོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཅམ་མ་
གཏོགས་གཞན་གང་ལའང་ཡིད་མི་ཆོས་པའི་དེང་དུས་ཀྱི་མི་འགའ་རེ་ལྟ་བུའི་རིགས་མང་པོ་ཡོད། ང་ཚོ་ད་
ལྟ་དེ་འདྲར་མ་སོང་བ་ནི་བྱད་ཆོས་གསུམ་པ་ཡིན།

༤ མཐའ་འཁོབ་དུ་སྐྱེས་པ་ནི། འཁོར་རྣམ་བཞི་མི་བཞུགས་པའི་ཡུལ་ལ་ཟེར་ཡང་ས་ཆོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ང་ཆོའི་ཡུལ་ནི་མཐའ་འཁོབ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། འཁོར་རྣམ་བཞིའི་གཙུག་པོ་དག་སྤོང་མང་དུ་བཞུགས་པས་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་དོན་མི་ཆང་བར་སྡོན་བྱོན་དམ་པ་མང་པོས་གསུངས། འཁོར་རྣམ་བཞི་ནི་དག་སྤོང་པ་མ་གཉིས་དང་དག་བསྐྱེན་པ་མ་གཉིས་ཏེ་བཞིའོ། ། ལྷ་ལྷོ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་དུ་སྐྱེས་ན་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཚམ་ཡང་ཐོས་ཐུབ་པའི་དུས་ཆོད་མེད་ལ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་བཞུགས་ལ་སྦྱོར་སྦྱོང་དང་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་ཁོར་ཡུག་མེད་པས་ཆོས་རྒྱལ་མཐུན་སྦྱབ་པ་མི་འོང་། ཅུང་ཟད་བྱེད་པ་སྤིང་ཀྱང་ཁ་སྤྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ནོར་འགོ། ང་ཆོ་ད་ལྟ་དེ་འདྲར་མ་སོང་བ་ནི་བྱང་ཆོས་བཞི་བ་ཡིན།

འབྱོར་བ་བསྐྱེད་པ།

རང་འབྱོར་ལ། ཉན་ས་ལས། མི་ཉིད་དབྱས་སྐྱེས་དབང་པོ་ཆང་། །ལས་མཐའ་མ་ལོག་གནས་ལ་དད། །ཅེས་པ་སྟེ།

༡ དང་པོ་མི་ཉིད་ཡིན་པ་ནི། ཆོ་བྱི་མ་དང་འབྲེལ་བའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་སྤྱད་པ་སྤྱུག་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་འབྱུག་པ་ལ་འགོ་བ་རིགས་དུག་ལས་མི་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། མི་ལ་བསམ་སྒོ་གཏོང་རྒྱའི་རྣམས་པ་ཏ་ཅང་ཆེ་བ་ཡོད། དུད་འགོར་སྤྱད་པ་སྤྱུག་བསྐྱེད་པའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་རྒྱའི་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་འཕྲལ་སེལ་གྱི་གཞི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་གི་སྤྱད་པ་སྤྱུག་བསྐྱེད་པའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཅུ་ཞིག་མ་གཏོགས་ཕྱགས་རྒྱུ་རིང་བའི་བསམ་སྒོ་གཏོང་རྒྱ་མེད། མི་ལ་རྣམ་དཔྱད་ཡོད་པར་བརྟེན་སྤྱད་པ་སྤྱུག་བསྐྱེད་པའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་རྒྱ་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ཕྱགས་རྒྱུ་རིང་བའི་བསམ་སྒོ་ལྡན་པར་མ་ཟད། ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཆར་ལ་དཔྱད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩ་ལ་ཆེན་པོ་ལྡན། མིས་མི་གོ་ཆོད་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས། ལྷག་པར་དུ་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་རང་བྱིས་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་འཆམ་མཐུན་མཉམ་གནས་སྤྱི་ཆོགས་ཅན་དུ་འགོ་བར་འགན་འཁུར་དགོས།

༢ ཡུལ་དབྱས་ནི། ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡུལ་དབྱས་ཏེ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འཁོར་རྣམ་བཞི་ཡོད་སར་སྐྱེས་པ་ལ་གོ་དགོས།

༣ དབང་པོ་ཆང་བ་ནི། དང་པོར་ཨ་མའི་མངལ་ལས་བཅས་དུས་ནས་དབང་པོ་ཆང་བ་དང་། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་སོགས་སུ་སྐྱེས་ན་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བས་རང་ཅག་དེ་འདྲར་མ་སྐྱེས་པས་དབང་པོ་ཆང་།

བ་ཡིན།

༤ ལས་མཐའ་མ་ལོག་པ་ནི། ས་བསད་པའི་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་དང་། མ་བསད་པའི་དེ། དག་བཅོམ་བསད་པའི་དེ། དག་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱས་པའི་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཐྲག་བྱང་བའི་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་ལྷ་པོ་གང་རུང་བྱས་ན་ཆོ་འདིར་དག་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་མི་ཐོབ། རང་ཅག་གིས་དེ་འདྲ་མ་བྱས་པས་ལས་མཐའ་མ་ལོག་པ་ཡིན།

༥ གནས་ལ་དད་པ་ནི། ཆོས་འདུལ་བ་ལ་དད་པར་གསུངས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཐེ་ཕྱོད་གསུམ་དང་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཚུལ་ལ་དད་པར་བཤད་ཡོད། འདུལ་བའི་ཐེ་ཕྱོད་ཀྱིས་ལྷང་བ་འདུལ། མདོ་ཐེའི་ཐེ་ཕྱོད་ཀྱིས་ཉན་མོངས་མདོན་གྱུར་བ་འདུལ། མདོན་པའི་ཐེ་ཕྱོད་ཀྱིས་ཉན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་འདུལ་བར་བྱེད། འདི་དག་རང་ལ་ལྷན་དགོས་པའི་འབྱོར་བའམ་ཆ་རྒྱན་ཡིན་པས་རང་འབྱོར་ཞེས་བརྗོད། གཞན་འབྱོར་ལ། ཉན་ས་ལས། སངས་རྒྱས་བྱོན་དང་དམ་ཆོས་གསུངས། །བསྟན་པ་གནས་དང་དེ་རྗེས་འབྱུག་།གཞན་ཕྱིར་སྒྲིང་ནས་བརྟེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།

༦ སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཡིན་པར་གོ་དགོས། ཁོང་མ་བྱོན་ན་དམ་པའི་ཆོས་མི་འབྱུང་།

༧ ཆོས་གསུངས་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་བའི་དུས་ཚོད་དེར་འཕྲད་པའི་དོན་ཡིན། སངས་རྒྱས་བྱོན་ཀྱང་ཆོས་མ་གསུངས་བའི་ལྷ་རོལ་དུ་འཆི་བ་ལྟ་བུའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ན་སངས་རྒྱས་བྱོན་ནས་ཆོས་གསུངས་པའི་དགོས་དོན་མ་བྱུང་བ་ཡིན།

༨ བསྟན་པ་མ་ཉམས་པར་གནས་པ་ནི། སྐབས་པའི་བསྟན་པའམ་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་སྟེ་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱས་པས་འཕགས་ལམ་དངོས་སུ་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་ལ་བྱེད། དེང་དུས་ལྷ་བརྒྱུ་ཕྱག་བརྩའི་ལུང་གི་དུས་སུ་འཁེལ་ཡོད། དེ་ཡང་ལྷ་བརྒྱུ་བ་ཕྱག་དང་པོ་དག་བཅོམ་པའི་ལེན། ལྷ་བརྒྱུ་བ་ཕྱག་གཉིས་པ་བྱིར་མི་འོང་གི་ལེན། ལྷ་བརྒྱུ་བ་ཕྱག་གསུམ་པ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་ལེན་སྟེ་འདི་གསུམ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ། བྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་ན་དེ་སྐད་ཅས་བརྗོད་ཅིང་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ལེན་གསུམ་མོ། །ལྷ་བརྒྱུ་བ་ཕྱག་བཞི་བ་ལྷག་མཐོང་གི་ལེན། ལྷ་བརྒྱུ་བ་ཕྱག་ལྷ་བ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ལེན། ལྷ་བརྒྱུ་བ་ཕྱག་དྲུག་པ་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་ལེན་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་དེ་དང་དེ་རྒྱད་ལ་ལྷན་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་ན་

དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་ཅིང་སྐྱབ་པའི་ལེའུ་གསུམ་མོ། ། ལྷ་བརྒྱ་བ་ཕྱག་བདུན་པ་མངོན་པའི་ལེའུ། ལྷ་བརྒྱ་ཕྱག་
 བརྒྱད་པ་མངོན་པའི་ལེའུ། ལྷ་བརྒྱ་ཕྱག་དགུ་བ་འདུལ་བའི་ལེའུ་ལྷེ་རིམ་པ་བཞིན་དེ་དང་དེར་མཁས་པ་མང་དུ་
 འབྱུང་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་ཅིང་ལུང་གི་ལེའུ་གསུམ་མོ། ། ལྷ་བརྒྱ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་བ་ལ་ལྷ་སྟོང་ནལ་མ་མེད་
 པར་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ཅམ་འཛིན་པས་རྟགས་ཅམ་འཛིན་པའི་ལེའུ་ཞེས་བཤད་དོ། ། ཁོང་དུ་བཤད་པའི་
 བརྟན་པ་མ་ཉམས་པར་གནས་པ་ཞེས་པའི་ཚད་རིམ་དེ་འདྲ་ད་ལྷ་མི་ཚང་བ་བཀའ་གདམས་དག་བཤེས་
 གོང་མ་ཚོས་གསུངས།

༤ དེ་རྗེས་འབྲུག་པ་ནི། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་དེས་རང་དང་འདྲ་བར་སྐྱེ་བོ་གཞན་ལ་ཡང་མཐོང་
 ལམ་ཐོབ་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པར་རྟོགས་ནས། དེ་དང་མཐུན་པར་གདུལ་བྱ་སྟོང་བ་ཡོད་པའི་དོན་དུ་གོ་དགོས།
 ཡང་ན་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་འབྲས་བུ་བཞི་བོ་གང་རུང་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་དངོས་སུ་མཐོང་མཇལ་བྱས་ཏེ་དེའི་
 རྗེས་སུ་འབྲུག་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཉན་ས་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་གཞན་འབྱོར་དང་པོ་བཞི་ནི་རྟོན་པ་
 ཞལ་བ་ཞུགས་དུས་ཀྱི་དགོས་ཚད་འཆར་ཀ་ལྷ་བྱ་ལ་ཚང་བ་ལས་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ལ་ཡང་དངོས་སུ་ཚང་བ་མེད་
 གྲང་། རྟོགས་པའི་བརྟན་པའི་སྐབས་སུ་འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་པ་ལ་ཁ་མིག་ཡར་བལྟ་བྱེད་པ་ལྟར། དེང་སྐབས་
 གྲང་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་མཇེད་སྟོང་ལ་ཁ་མིག་ཡར་བལྟ་བྱ་ས་ཡོད་པས་དེའི་དོན་བྱུང་ཚང་བ་ཡིན།

༥ གཞན་ཕྱིར་སྟོང་བཅེ་བ་ནི། ཚས་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱེན་བདག་སོགས་མཐུན་སྐྱེན་འཛོམས་པའི་དོན་ནོ། །
 དལ་བརྒྱད་འབྱོར་བརྒྱ་ལྷེ་དོན་སྟེ་ཁག་བཅོ་བརྒྱད་ཚང་བའི་མའི་ལུས་རྟེན་ཞིག་ལ་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་
 ཞེས་བརྗོད་པ་རེད། ཚེ་ཕྱི་མར་ངན་སོང་དུ་མི་སྐྱེ་བར་བདེ་འགོ་ལྷ་མའི་གོ་འཕང་རི་འདྲ་ཞིག་འདོད་གྲང་
 ལུས་རྟེན་འདི་འདྲའི་སྟངས་སྐྱབ་རུས་ཏེ། མངོན་མཐོང་རྟེན་འབྱུང་པ་ལ་ཚུལ་བྱིམས་བསྐྱང་དགོས་ལ་དེ་
 ཡང་ལུས་རྟེན་འདི་འདྲའི་སྟངས་བསྐྱང་རུས་པ་ཡིན། མངོན་མཐོང་ལོངས་སྟོང་གི་རྒྱ་སྐྱེན་པ་ཡིན་པས་
 དེའང་ལུས་རྟེན་འདིས་སྐྱབ་རུས། མངོན་མཐོང་འཁོར་ལུན་སྐྱམ་ཚོགས་པ་འོང་བའི་རྒྱར་བཟོད་པའི་ཉམས་
 ལེན་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ལུས་རྟེན་འདི་ལྷ་བྱས་བསྐྱོམ་དགོས་པས་ན། ང་ཚོས་མ་བསྐྱབ་པ་མ་གཏོགས་སྐྱབ་
 ན་འབྱུང་བར་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་མི་དགོས། ལུང་སྟེ་སྟོང་གསུམ་ལ་མཁས་པའི་པཎ་ཆེན། ལམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་
 ཉམས་ལེན་ལ་གནས་པའི་རྟོགས་ལྡན་བྱུང་ཐོབ་ནམས་གྲང་ལུས་རྟེན་འདི་འདྲའི་སྟངས་ཉམས་ལེན་ངོ་མ་
 ཞིག་བྱས་པ་ལ་བརྟན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན། དེས་ན་ད་རེས་རྟེན་དཀའ་བ་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་རྟེན།

མཇལ་དཀའ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཟུན་པ་དང་མཇལ། འཕྲད་དཀའ་བ་མགོན་ལྷ་མ་དགེ་བཤེས་དང་མཇལ་རྒྱ་
 ཡོད་པའི་དུས་ཚོད་བཟང་བོའི་གོ་སྐབས་འདིར། མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་བསྐྱབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འདུན་མ་མ་
 འཕྱག་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་བྱ་དགོས། འདི་ནས་འཕྱག་ན་ནི་ཉིན་ཞག་རེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་འཕྱག་པ་ཙམ་མིན་གྱི།
 ཆོ་རབས་གཏན་གྱི་འདུན་མ་འཕྱག་འགྲོ་བ་ཡིན། དུས་དེ་རིང་པན་ཆད་མ་གྱི་བ་དེ་གིན་ཏུ་ལེགས། སོ་སོར་ཆོ་
 ལྷག་མ་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་དེའི་རིང་ལ་ཉིན་མཚན་གྱི་དུས་ཚོད་དོན་མེད་དུ་མ་བཏང་བར་རང་ལྷན་དང་འཆམ་
 པའི་དམ་ཆོས་གིག་བྱ་རྒྱུ་མ་བྱུང་བར་འཆི་བར་ཐུག་ན་གིན་ཏུ་ནས་པངས། བསམ་སྒོ་ཐོངས། ནང་བའི་གཞུང་
 གི་ཆོས་སྐད་ལ་ཆད་མས། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོས་གྱིས་མཚན་པའི་རྩ་ཉོན་ཉེ་ཉོན་གྱི་རིགས་སུན་འབྱེན་
 པར་བྱེད། ཆད་མ་ལའང་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས་ཡོད། ང་ཚོར་ཉམས་སྤྱོད་སྒྲིས་སྐབས་མངོན་སུམ་ཆད་
 མ་དང་། ཆོད་དཔག་གམ་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱེད་པའི་སྐབས་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཞེས་བརྗོད་པའི་
 ཆད་མ་དེར་ཡང་དག་པའི་རྒྱབ་རྟེན་ཡོད་ལ། ཆད་མས་དྲངས་པའི་སྒོ་དེ་སྒོ་ཡང་དག་པ་རེད། ལོག་རྟོག་གིས་
 དྲངས་པའི་སྒོ་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རེད། དེར་བརྟེན། སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཞེས་པ་དེས་གང་ཞིག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་
 ཟེར་ན། སྒོ་ཡང་དག་པ་དང་སྒོ་ཡང་མ་དག་པ། སྒོ་དོན་མཐུན་དང་སྒོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ ཆད་མ་དང་ལོག་ཤེས་
 བར་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་འཐབ་ཚིང་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱལ་པམ་གྱི་ཉམས་ལེན་བྱས་ཏེ་སེམས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་འགྲོ་
 ལྷངས་ལ་འགྱུར་བ་བཏང་། དེའི་མང་གཞིའི་རྟེང་ནས་བསམ་སྒོའི་ཆད་རིམ་དང་དེ་འབྲེལ་གྱི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་
 ཆད་རིམ་རྣམས་སྒྲིས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་འབྲིད་པར་བྱེད་དོ། ། དཔེར་ན། བདག་འཛིན་ལོག་ཤེས་
 དང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆད་མ་རེད། ཕྱི་མར་རྒྱབ་རྟེན་ཡོད་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་ཡོད། བདག་
 འཛིན་ལ་དེ་མེད་པས་ཁོས་ང་རྒྱལ་དང་། ཞེ་སྤང་། འདོད་ཆགས། དྲག་དོག་བཅས་འཁོར་དུ་འདྲེན་ལ་དེ་དག་
 གིས་ང་ཚོའི་སེམས་ནང་རྟོག་དྲ་དང་ཐུག་བཟུལ་མང་པོ་བཟོ། དེ་དག་སེམས་གཏིང་ནས་སེལ་དགོས་ན། སྒོ་
 ཆད་མ་ཞིག་སྒྲིས་པའི་ཐོག་ནས་མེད་པར་བཟོ་བ་ལས་སྒོན་ལམ་དང་ཕྱག་མཚོད་གཟུངས་ཐུགས་བརླས་ཙམ་
 གྱིས་མེད་པར་བཟོ་བྱབ་ཐབས་མེད། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ལ་སྒོབ་སྤྱོད་དང་ཤེས་ཡོན་འབྱོར་བའི་མང་གཞིའི་རྟེང་
 ནས་ཞལ་འདོན་དང་ཕྱག་འཆལ་བ། མཚོད་འབུལ་སོགས་ཚོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྤྱོད་བྱེད་ཤེས་པ་ཞིག་སྒྱི་
 ཚོགས་དང་སྒྲེར་སོ་སོའི་སྒྱུའི་ཆ་ནས་ཡོང་བྱབ་པར་བྱས་ན་ཉ་ཅང་བཟང་དོ། མདོར་ན། དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་
 ལ་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྒོབ་སྤྱོད་ཉམས་ལེན་དུ་སྒྱུར་བྱབ་པ་ཞིག་ཡོང་བ་དགོས་སོ། །

《མི་ཚས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་དོ་སྤྱོད།》

དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་འདིའི་སྤྱིང་ནས་དམ་པ་སྟ་ཚས་བསྐྱབ་དགོས་ན། ཐོག་མར་མི་ཚས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་གི་མང་གཞི་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་བོད་རྒྱལ་སྤྱི་བཙན་སྐྱམ་པོའི་སྐུ་རིང་ལ་སློལ་བཏོད་གནང་ཡོད་པ་རེད། དེ་དག་སྤྱི་ཚོགས་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་ལག་ལེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚས་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀ་ཡར་རྒྱས་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ང་ཚོར་ཡོད། དེས་ན། མི་ཚས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་གི་དོ་སྤྱོད་མདོར་བསྟུས་ཤིག་ལྟ་ན།

༡ དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྒྲ་མར་བབྱང་ནས་གྲུས་པས་མཆོད་པ་ནི། སྟོན་པ་ཤུག་བྱུང་པ་དགེ་སྤྱི་གི་ལམ་སྟོན་པ་པོར་འཇིན་པ། ཁོང་གིས་གསུངས་པའི་ཚས་རང་ལྱས་དང་འཆོམ་པར་ལག་ལེན་བྱེད་པ། ཚས་ཚུལ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་དགེ་འདུན་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་པ་གསུམ་ཡིན། མདོར་ན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྐྱབས་སུ་འཇིན་པའི་དོན་ཡིན། འདིའི་སྐྱབས་སུ་འཇིན་པ་ནི་ཚོ་འདི་དང་བྱི་མའི་དཀའ་ངལ་དང་འཕྲད་པའི་ཚོ་འཇུ་ས་འཆང་སར་འཇིན་པའམ་སྟོ་ཕྱགས་གཏོད་སར་ཞེ་ཐག་པ་ནས་འཇིག་པའི་དོན་ཡིན།

༢ ཚོ་འདི་དང་གཏན་དུ་པན་པའི་དམ་ཚས་སྐྱབ་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བཞག་གང་ཞིག་སྐྱབ་ནའང་ལས་

འབྲས་བཙེ་སྤང་གཙུག་པོ་འཛིན་པར་བྱེད་དགོས་པའི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན། དབུལ་ཕྱག་གཉིས་ཀྱི་འགལ་བ་
ཐག་གཙུག་པའི་ཚེ། མི་དང་དབང་རྒྱ་ཚོར་སོགས་ཀྱི་དོར་ལྟ་བུ་སྤངས་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

༩ བ་མར་དྲིན་བཟོ་བའི་བསྟེན་བཀྲར་ཆེ་བ་ནི། ཐོག་མར་པ་མའི་བཀའ་དྲིན་བསམས་དགོས་ཏེ། རང་གི་མ་
འདིས་བདག་ལྷན་བཟུངས་པར་མངལ་དུ་བཟུང་། རང་གི་བདེ་བ་དང་སྟོགས་སྟོན་སོགས་ཁྱད་དུ་བསད། ཡན་
གཞི་དེ་ཀྱི་སྤྱད་ལམ་ཐམས་ཅད་བཟུངས་ཆེད་དུ་བྱས་ཏེ་དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་སྟོག་འདི་ཉིད་བྱིན་པ་ཡིན་པས་ཐོག་
མར་བཀའ་དྲིན་ཆེ། མངལ་ནས་བཙས་ཟིན་ནས་འཇམ་པའི་གོས་སྟན་ལ་བཞག། བཙེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་
བསྐྱངས། བྱམས་པའི་མིག་གིས་བལྟས། དགའ་བའི་འཇུག་གིས་བསྐྱུས། སྟན་པའི་མིང་ནས་བོས། མངར་བའི་རྩ་
ཞོ་བསྐྱུན། ཟས་ལྟེན་བསྟོད། ལྷབས་ཁས་འཇུག། མི་གཙང་བ་ལག་པས་བྱིས། ཤའི་དྲོད་ལ་བཅར། མེ་ཆུ་གཡང་
སའི་འཇིགས་ལས་བསྐྱབས། ལུ་ན་བ་ལས་རང་ན་བ་དང་བྱ་ཤི་བ་ལས་རང་ཤི་བ་ལ་སྟོང་ནས་འདེམ་པ་
སོགས་ཀྱི་སྟོན་སྐྱོད་བསྐྱངས་བས་པ་མ་བར་དུ་དྲིན་ཆེ། རར་སོན་ནས་ཟ་ལུགས་འགྲོ་ལུགས་སྐད་ཆ་བཤད་
སྟངས་ཚུན་ཆད་བསྐྱབ། ཡོན་ཏན་རང་གིས་བསྐྱབ་པ་དང་གཞན་སྟོབ་གྱུར་བསྐྱལ་ནས་སྟོབ་དུ་འཇུག་པ།
སྟོན་སྟོན་གཏམ་ངན་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་ཤ་ཐང་ཐང་དུ་བཙལ་བའི་ཞིང་ས་ཁང་པ་རྒྱ་ཚོར་ཐམས་ཅད་
ཕངས་མེད་དུ་བྱ་དང་བྱ་མོ་ཚོར་འཕྲོད་པར་བྱས་ན་དགའ་ཚོར་སྐྱེས་པས་ཐ་མར་དྲིན་ཆེ་བ་ཡིན་པ་སོགས་ལ་
ནམ་རྒྱུན་བསམ་སྟོབ་བྱང་སྟེ། ད་ལྟ་མཁས་ཤིང་འཁོགས་པའི་སྐབས་འདི་འདྲར་སྟོབས་ཆེ་པ་མའི་དྲིན་ལན་བྱ་
བྱ་མོ་ཚོས་མི་འཇལ་ན་སྐྱས་འཇལ། སྟོབ་པའི་ཁུར་བྱ་བྱ་མོ་ཚོར་མ་བབ་ན་སྐྱ་ལ་བབས་བསམས་ཏེ། བ་མར་
བཀའ་དྲིན་བཟོ་བའི་བསྟེན་བཀྲར་ཆེ་ཆེར་བྱ་དགོས། མདོར་ན། བྱམས་སེམས་དང་ལྟ་སྟོང་ནི། བྱིས་པ་དང་
མཁས་འཁོགས་དག་གི་འཚོ་བའི་རྟེན་ས་ཡིན་པར་མ་ཟད། དར་མ་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པ་ཞིག་ག་
ནས་ཡིན། རྒྱ་ཚོར་དང་བྱ་ཚུལ་ཙམ་གྱི་བྱ་དང་བྱ་མོ་ཞིག་མི་བྱེད་པར། དྲིན་ཆེན་གྱི་པ་མའི་མི་ཆེའི་ནང་
དགའ་སྐྱག་ཤིག་བྱང་ན་དེ་དང་དེའི་ཉེ་འགམ་གྱི་བྱ་བྱ་མོ་བཟང་བོ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་པར་དུར་བཙོན་བྱེད་
དགོས་སོ། །

༡༠ ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་མཚན་དུ་མཐོང་ནས་གོང་དུ་བཀྲར་བ་ནི། དེག་པའི་གནས་ལ་སྐྱངས་པའི་ཤེས་ཡོན་གང་
དང་གང་འབྱོར་བ་དེ་དག་བསམ་སྟོབ་བཟང་ཞིང་། ཀུན་སྤྱོད་མཛེས་པའི་ཡན་ལག་དུ་འགྲོ་བ། རང་གཞན་ཀུན་
ལ་ཕན་ཐོགས་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མཁས་པ་བསྐྱབ་པ་མེད་པ་ཅན་ཁོང་ཚོར་ན་ཚོད་མཐོ་དམན་ལ་མ་སྟོན་པར་

གོང་དུ་བཀྱར་བར་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། །

༥ གན་པ་ནམས་ལ་སྤྱི་ལྷ་ལྷ་དུང་བྱེད་པ་ནི། མི་རིགས་དང་འབྱོར་ཕྱག་ངོ་ཤེས་མ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ལོ་
ལོན་གན་པ་ལ་ཞབས་ལྷ་དང་གུས་བཀྱར་བྱེད་པའོ། །

༦ མཛེའ་བཤེས་ལ་གསར་འགྲོགས་ཀྱི་ཉེ་སེམས་སྤངས་པའི་གཞུང་རིང་བ་ནི། མཛེའ་ཤེས་བཙལ་བའི་ཆོ་དང་
པོར་བརྟག་པ་བྱེད། མཐར་མཛེའ་བཤེས་སུ་གྱུར་ཆར་རྗེས་གསར་འགྲོགས་ལྷ་བུའི་ཉེ་སེམས་མི་བརྟན་པ་
སྤངས་ཏེ་སྒོས་ཐུབ་ཀྱི་གྲོགས་པོ་མི་ཆོ་དང་སྒྲོམས་པར་བྱེད་པའི་དོན། དཔེར་ན། སྦྱིད་ཐུག་གཅིག་པའི་མནའ་
བཅད་ལྷ་བུའོ། །

༧ དུལ་མི་བྱིས་མཆོས་དང་དམན་པ་ནམས་ལ་ཅི་རུས་ཀྱིས་པན་པ་སྐྱབ་པ་ནི། སོ་སོའི་པ་དུལ་གྱི་གོང་ཆོའི་མི་
དང་བྱིས་མཆོས་གཡས་གཡོན་ལ་མཛེའ་མཐུན་དང་རང་ལས་དམན་པའི་མི་ལ་མཐོང་ཆུང་མི་བྱེད་པར་བཅེ་
སེམས་ཀྱིས་ཅི་རུས་གང་སྒྲོགས་ཀྱིས་དཀའ་ངལ་སེལ་རྟགས་བྱེད་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །སྐྱབས་འགྲོའི་ནང་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་ཐུན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་གངས་མང་པོ་བགྲང་བ་ཙམ་
གཙོ་བོ་མིན། རང་རང་སོ་སོའི་དུལ་མི་ཁོར་དུག་དང་འབྲེལ་བའི་མི་ཆོའི་འཆོ་བའི་ནང་སྦྱིད་ཐུག་ལ་འགན་
འཁུར་བའི་མི་ཞིག་བྱེད་རྒྱ་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་དོན་མཐར་ཐུག་སྐྱབ་པར་ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བ་
རེད།

༨ གཞན་གྱིས་ཅི་ཟེར་ལ་མི་ཉན་པར་ཡིད་དྲང་ཤིང་བརྟན་པ་ནི། གཞན་གྱིས་ཟེར་སྒྲོས་ཙམ་གྱི་གཡམ་རྒྱགས་
མི་བྱེད་པར་ཡིད་སེམས་དྲང་ཤིང་བརྟན་པའི་རང་ཚུགས་ཡིད་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །

༩ མི་ཡ་རབས་ཀྱི་སྦྱོད་ཚུལ་ལ་བཟླ་བ་ནི་གོ་སྒྲཏོ། །

༡༠ ཏ་ཅང་བཟང་ཞན་གྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྷུང་བར་ཟས་ནོར་ལ་སྦྱོད་ཤེས་པ་ནི། ཟས་གོས་གནས་ཁང་
དཔལ་འབྱོར་སོགས་རང་གཞན་གང་ལའང་པན་མི་ཐོགས་པར་འཕྲོ་ལྷག་ཆུད་ཐོས་སུ་མི་གཏོང་ཞིང་། ལོངས་
སུ་སྦྱོད་ཚུལ་བཟང་ངན་གྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྷུང་བར་འཆོ་བ་རོལ་སྤངས་བབ་ཆགས་མཛེས་སུག་ཐུན་པ་
ཡིད་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །

༡༡ ཇིན་བྱས་པ་ལ་བརྗོད་མེད་ཀྱིས་པན་ལེན་སྐྱབ་པ་ནི་གོ་སྒྲཏོ། །

༡༢ ཟེ་དང་སྤང་སོགས་ལ་སྦྱོད་ཚུལ་གཡོ་སྐྱེ་མེད་པ་ནི། དུགས་དང་མི་མཐུན་པར་གཡོ་སྐྱེའི་ཆོང་ལོག་མི་རྒྱག་

པའི་དོན་ནོ། །

༡༣ ཉེ་རིང་དང་བལ་བར་སྤྱིར་སྟོམས་ཤིང་གཞན་གྱི་དཔལ་འབྱོར་ལ་མི་བཟོད་པའི་ཕྱག་དོག་མེད་པ་ནི།
རང་ཕྱོགས་སུ་འདོད་ཆགས་ཚུ་ལྟར་གཡོ་བ་དང་གཞན་ཕྱོགས་སུ་ཞེ་སྤང་མེ་ལྟར་འབར་བ་བཀག་སྟེ། ཉེ་རིང་
ཆགས་སྤང་བལ་བའི་སྤྱི་པན་གྱི་བསམ་སྒྲོ་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་མི་འཛོན་ཐང་ཅན་ལ་ཕྱག་དོག་གིས་མར་
འཐེན་མི་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། །

༡༤ བྱད་མེད་ངན་པ་དང་གོགས་ངན་གྱི་ངག་ལ་མི་ཉན་པ་ནི་གོ་སྟོན། །

༡༥ ངག་འཇམ་ཞིང་གཞན་སྒྲོར་འབབ་པའི་སྤྱི་མཁས་པ་ནི། སྟོལ་རྒྱན་བཟང་པོའི་སྐད་དང་ཡི་གེའི་མང་
གཞིའི་ཉིང་ཐ་སྟངས་ཡག་པོ་དང་ཞེ་སའི་མིང་བདེ་ཆོག་སྤྱིར་སོགས་གཞན་ཡིད་འཕྱོག་ཐུབ་པའི་སྤྱི་བའི་རང་
གི་སྐད་དང་ཡི་གེ་ལ་བྱང་ཚུབ་ཤིང་མཁས་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །

༡༦ ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བཞག་གང་ལའང་དཀའ་བ་སྤྱད་བཟོད་པའི་ཐེག་པ་ཆེ་ཞིང་སྒྲོ་ཁོག་ཡངས་
པ་ནི། དམ་ཆོས་སྤྱབ་མཁན་གྱི་གྲ་བཅུན་རྣམས་ཀྱིས་དམ་པ་ལྟ་ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་དཀའ་སྤྱད་
བཟོད་ཅིང་སྒྲོ་སྟོབས་ཆེ་བར་མ་བཟང་སྒྲོ་ཁོག་ཡངས་དགོས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་སྤྱིར་བའི་མི་སྤྱི་རྣམས་ཀྱིས་
སྤྱད་འབྱོར་རིག་གསུམ་ལ་སྟོབ་སྤྱིར་དང་ལག་ལེན་བྱེད་པའི་བརྒྱད་རིམ་ཁོད། དཀའ་ངལ་ལ་མི་སྤྱག་པའི་སྒྲོ་
སྟོབས་ཆེ་ཞིང་འཇིག་རྟེན་སྤྱིའི་མཐའ་ལ་དཔྱད་པའི་སྒྲོ་ཁོག་ཡངས་པ་བྱེད་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །བཅུ་དྲུག་པོ་
འདི་ལ་མི་ཆོས་ཞེས་པའི་དོན་ནི་འཇིག་རྟེན་ཡ་རབས་ཀྱི་མིའི་སྤྱད་པ་བཟང་པོ་ཡིན་པས་མི་ཆོས་ཟེར། གཙང་
མ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་ཐུག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་མ་གོས་པས་གཙང་མ་ཟེར། སྟོན་བྱོན་ཆོས་རྒྱལ་བྱང་སེམས་
རྣམས་ཀྱིས་འགོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ཞི་བདེ་ལ་ཁ་ཕྱོགས་ཏེ་ཞིབ་འཇུག་བྱས། དམ་པ་ལྟ་ཆོས་ལ་ཁྱད་ས་
བཅོལ། རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་རིག་གཞུང་ནང་འདྲེན་བྱས། བོད་པའི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་བབས་དང་མ་འོངས་
པ་གནད་སར་བཟུང་སྟེ་སྟོལ་གསར་དུ་བཏོད་པ་ཞིག་རེད། མདོར་ན། ད་ལྟའི་དུས་རབས་འདིའི་ནང་བདེ་
སྤྱད་ཕྱན་པའི་སྤྱི་ཆོགས་ཤིག་འཇུགས་བསྐྱུན་བྱེད་ནའང་། ཅ་དོན་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་བསམ་སྒྲོ་དང་ཀུན་སྤྱད་
གཉིས་ཕྱན་གྱི་སྟོན་ནས་འཆོ་བ་དངོས་དང་འབྲེལ་ནས་ལག་བསྟར་རྒྱན་འཁྱོངས་བྱེད་དགོས་ངེས་ཤིག་རེད།
ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། ཐུག་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱ་ཞིང་། །དགེ་བ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པར་སྤྱད། །རང་གི་སེམས་ནི་
ཡོངས་སུ་འདུལ། །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བཟུན་པ་ཡིན། །ཞེས་ཆོས་ཐུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་དོན་མདོར་བསྟུས་

ནས་བཟུན་པ་ལྟར། གོང་དུ་ཁྱེས་པའི་ཚོས་ཚན་འདི་དག་སེམས་ལ་ཇི་འཇགས་བྱས་ཏེ། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་
སྐལ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་གནས་ཚད་ལྡན་སྤྱོད་གཙང་དང་སྤྱིང་བོ་ཡིག་དུག་
བཟུང་བ་ལ་ཁ་སྤྱོད་དང་དམིགས་ཡུལ་མ་ཞོར་བའི་སྤྱིང་ནས་འབད་ན། ད་གཟོད་དལ་འབྱོར་ལ་སྤྱིང་བོ་
སྤངས་པའི་མི་གལ་དུ་ཚུད་ཡོད་དོ། །

སྤྱི་བ་ཀུན་དུ་ཡང་དག་སྤྱོད་མ་དང་། །འབྲལ་མེད་ཚོས་ཀྱི་དཔལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་། །
ས་དང་ལམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རབ་རྒྱུགས་ནས། །དྲི་རྩེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་སྤྱར་འཕོབ་ཤོག །

རྩེ་བཅུན་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་ཚེ་རབ་བརྟན་ཅིང་། །རྣམ་དཀར་འཕྲིན་ལས་སྤྱོད་བཅུར་རྒྱས་པ་དང་། །
སྤྱོད་བཟང་བཟུན་པའི་སྤྱོད་མེས་གསུམ་གྱི། །འགོ་བའི་སྤྱོད་སེལ་རྟག་དུ་གནས་གྱུར་ཅིག །

འདི་དང་དུས་གསུམ་འབྲེལ་བ་ཡི། །དགེ་ཅི་སྟོང་བསགས་པ་ཀུན། །
མ་གྱུར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་རུ་བསྟོ། །

མད་བྱང་ཕྱུང་བཅས་རྒྱལ་བའི་བྱིན་རྒྱལ་དང་། ཁྱིན་འབྲེལ་བསྐྱེད་བ་མེད་པའི་བདེན་པ་དང་། །
བདག་གི་ལྷག་བསམ་དག་པའི་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས། །རྣམ་དག་སྟོན་པའི་གནས་ཀྱི་འབྲུབ་པར་ཤོག །

སྤྱི་ལོ་ཉིས་བཅོ་ལྔ་ལོའི་བོད་ཟླ་དང་པོའི་ཆེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་གྱི་ནང་ཆོས་ངོ་སྟོན་ཐེངས་བཞི་བ་ཤེས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་ཆེན་པོ་དགེ་སྟོང་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་འཕེལ་ནས་གནང་བ་འདི་ལགས་སོ། །